

POTENȚIALUL TURISTIC AL SATULUI VĂLENI

PINTILII Ecaterina, cercet. științific stagiar

Summary

The tourism is one of the most dynamic sectors of the world economy steadily expanding knowledge generated by human need, recreation and physical and psychological recovery, in terms of a civilization ever more demanding and stressful pollutants. The village Valeni has tourist potential natural and man rich, varied and valuable, which gives attractiveness and competitiveness on the domestic tourism market. Natural tourism potential represented by the natural environment: relief, climate, hydrography, vegetation, fauna, protected areas, which can be entered and recovery in tourism activity. Anthropoc tourism potential include the elements of culture, history, art and civilization, technical elements - economic and socio-demographic, which by their characteristics attract tourist flows. It can be grouped into: archaeological, historical monuments, museums, ethnography and folklore.

Turismul este una dintre cele mai dinamice ramuri ale economiei mondiale în continuă expansiune, generată de nevoia omului de cunoaștere, recreere și recuperare fizico-psihică, în condițiile unei civilizații tot mai solicitante, poluante și stresante [2, p. 5]. Potențialul turistic a fost definit de către Organizația Mondială a Turismului și alte organisme de profil din cadrul Comunității Europene ca fiind (la nivelul unei țări sau zone geografice), ansamblul componentelor naturale, culturale și socioeconomice care oferă posibilități de valorificare în plan turistic și dau o anumită funcționalitate teritoriului, având un rol esențial în dezvoltarea activităților de turism. Astfel, un anumit spațiu geografic prezintă interes din punct de vedere turistic în măsura în care oferă resurse turistice naturale sau antropice, resurse ce - în urma unor amenajări specifice – pot fi puse în valoare, intrând în circuitul turistic intern sau internațional. [1, p.14]

Potențialul turistic natural reprezintă totalitatea resurselor turistice pe care le oferă cadrul natural: relief, climă, hidrografie, vegetație, faună, arii protejate, care pot fi introduse și valorificate în activitatea de turism. Natura are o implicare variată în turism, de la o participare simbolică, greu sesizabilă (de exemplu, în cadrul unui peisaj urban modern), la una complexă, precum sunt peisajele naturale mai puțin antropizate (teritoriile nepopulate, arii naturale protejate ș.a.) Cadrul natural oferă tuturor activităților turistice mediu pentru desfășurare. De asemenea, condițiile naturale determină apariția la turiști a motivațiilor de deplasare. [2, p. 6]

Satul Văleni dispune de un potențial turistic natural și antropoc bogat, variat și valoros, ceea ce îi oferă atractivitate și competitivitate pe piața turistică internă.

Poziția geografică conferă satului un climat temperat, favorabil practicării turismului pe tot parcursul anului și un element definitoriu în structura sa peisagistică – *Colinele de Aur*. Totodată, asigurând funcția de tranzit turistic, satul Văleni este traversat de drumul internațional Chișinău-Galați și realizează legătura dintre Moldova, Ucraina și Uniunea Europeană prin România.

Relieful are un rol determinat în turism, prin potențialul de atractivitate ridicat și prin posibilitatea creării unei infrastructuri capabile să asigure valorificarea sa turistică. Satul Văleni este așezat pe Câmpia Moldovei de Sud. În partea de răsărit a satului pe o lungime de 5-6 km se întinde o salbă de coline ce atrage de departe atenția trecătorilor. Acest landsaft inedit, ce mărginește satul Văleni, a fost denumit acum câteva secole "*Colinele de Aur*", zise așa pentru culoarea gălbui-roșcată a argilei ieșite la suprafață. În Republica Moldova nu mai găsești o localitate înconjurată de atâtea râpi și coline care de care mai interesante [3]. Este o adevărată atracție pentru turiști și oferă multe puncte de *belvedere* asupra împrejurimilor.

Clima satului Văleni este de tip temperat-continental, cu influențe oceanice, cu temperaturi și precipitații moderate. Raportat la activitățile turistice, climatul se diferențiază astfel:

- un *climat estival*, favorabil pentru turism recreativ și activ (drumeții, escaladă, echitație, cicloturism, plimbări cu barca, pescuit, festivaluri dedicate sărbătorilor de vară, implicarea turiștilor în activități agricole – culesul viței de vie, pășunatul oilor);

- un *climat de iarnă*, favorabil practicării sporturilor de iarnă (escaladă pe gheață, săniuș) și practicării șezătorilor cu diverse tematici (Sfântul Andrei, Crăciunul).

Hidrografia satului Văleni sporește atractivitatea turistică și este reprezentată de ape subterane și ape de suprafață. *Apele subterane* se găsesc sub formă de ape freatice și de adâncime. Specialiștii din Republica Moldova au constatat că apele subterane sunt ape potabile de cea mai bună calitate. Rezerve mari de ape minerale s-au descoperit în zona râului Prut. *Apele de suprafață* sunt reprezentate prin iazuri în afara satului, dar cel mai important este lacul Beleu, care este situat în sud-estul satului Văleni. Are o lungime de circa 6 km, o lățime de 5,5 km, adâncimea medie a apei fiind de trei metri. O porțiune a râului Prut (cursul inferior) curge de-a lungul localității Văleni și este al doilea râu după lungime (976 km) și suprafață (7990 km²) de pe teritoriul Republicii Moldova, după fluviul Nistru, fiind o importantă resursă turistică pentru că oferă posibilități de agrement prin înot sau pescuit.

Vegetația constituie altă sursă de atracție turistică și formează decorul turistic al satului Văleni. Dintre toate elementele componente ale vegetației, rolul cel mai important pentru recreere este deținut de pădurile de salcâm, stejar și frasin care înconjoară satul. Un deosebit aspect imprimă peisajului nufierii de pe oglinda Beleului, care sunt unici în Republica Moldova și sunt înscrși în Cartea Roșie. Aceștea au devenit ei însuși obiective turistice. Sporește atractivitatea turistică vegetația acvatică de stuf și papură din bălțile Prutului.

Fauna propune oportunități deosebite pentru turismul cinegetic și piscicol. Este bine reprezentată în zonele de câmpie și în preajma bălților, unde trăiesc specii de animale de interes cinegetic: vulpea, lupul, iepurele, mistrețul, dihoarele, nevăstuica. Apele rezezi ale Prutului adăpostesc specii rare de pești: crap, somn, știucă, plătică, biban, raci. O condiție favorabilă pentru dezvoltarea ecoturismului sunt bălțile din lunca râului Prut și a lacului Beleu, care servesc drept ecosisteme acvatice prielnice, rarissime, pentru popas în calea migrației multor păsări călătoare.

Arile protejate se constituie în spații de practicare a ecoturismului, fiind supuse unor amenajări specifice și fluxuri de turiști în zone deosebit de fragile și de valoroase (unice, rarități, endemisme), solicitând protecția pe termen lung.

Rezervația științifică *Prutul de Jos* a fost creată prin Hotărârea Guvernului din 23.04.1991 “*în scopul restabilirii, păstrării și studierii ecosistemului reprezentativ natural de lacuri și bălți și crearea condițiilor favorabile pentru reproducerea speciilor rare, a celor pe cale de dispariție și altor specii de animale și plante*” [4] și are o importanță deosebită pentru turismul profesional, de cercetare științifică și pentru cel de agrement sau instructiv-educativ.

Așadar, satul Văleni are condiții deosebite de relief, climă, vegetație, faună, peisaj, favorizând practicarea mai multor forme și tipuri de turism, iar aria naturală protejată este reprezentativă la nivel regional, național și european.

Potențialul turistic antropic cuprinde elementele de cultură, istorie, artă și civilizație, elementele tehnico–economice și socio-demografice, care prin caracteristicile lor, atrag fluxurile de turiști. Poate fi grupat în: vestigii arheologice, monumente istorice, muzee, elemente de etnografie și folclor.

Principalele atribute recreative ale obiectivelor de proveniență antropică sunt:

- vechimea obiectului;
- unicitatea;
- ineditul;
- dimensiunea;
- funcția.

Obiectivele turistice antropice cuprind două categorii de elemente:

1. Edificii și elemente de atracție turistică;
2. Activități umane cu funcții turistice.

Vestigiile arheologice cuprind trei tumuli, care se găsesc în diferite regiuni ale localității. Aceste vestigii arheologice prezintă interes pentru turismul științific sau pentru cei pasionați de arheologie.

Bisericile sunt cele mai răspândite edificii religioase, întâlnindu-se aproape în fiecare localitate. Ele atrag numeroși vizitatori prin grandoare, stil arhitectonic, decorațiile interioare și exterioare, încadrarea în peisajul local, valoarea istorico-culturală și forța spirituală. Biserica ortodoxă *Sf. Spiridon* din satul Văleni prezintă interes turistic pentru istoricul ei. Modesta construcție din centrul localității este un real centru cultural creștin, care adună tot satul în zilele de duminică și de sărbătoare.

Muzeele din satul Văleni sunt cele mai atractive din punct de vedere turistic. Ele adăpostesc colecții și exponate de valoare, funcționând în cadrul unor clădiri de interes istoric sau arhitectural. Unul din ele este *Muzeul pînii*, fiind și unicul muzeu de pîine din țară. Acest muzeu bucură vizitatorii săi cu "exemplare" delicioase și, prin urmare, are un succes imens în rândul vizitatorilor. Covrigi, colaci mari și mici, porumbei din aluat – sunt doar o mică parte din aceste exponate a muzeului. În incinta Gimnaziului "Ștefan cel Mare", în anul de studii 2010-2011 a fost amenajat un muzeu în memoria poetului Gheorghe Vodă.

Busturi. În amintirea celui care ne-au slăvit țara prin istorie și cultură, în anul 2006 a fost instalat la Văleni bustul lui Ștefan cel Mare. Gimnaziul din localitate și strada centrala îi poarta numele marelui domnitor.

Monumente. În majoritatea satelor există câte un monument consacrat celui de-al Doilea Război Mondial. În satul Văleni acest monument reprezintă o placă înaltă de 4 metri, pe care sunt trecute numele celor căzuți în lupte.

Elemente de etnografie și folclor. Satul Văleni concentrează un fond etnografic bogat de elemente de arhitectură tradițională, port popular, muzică și dansuri, meșteșuguri (țesut, cojocărit, etc.).

Festivalurile artistice reprezintă activități care au caracter festiv și sunt organizate periodic, unde se demonstrează realizările în domeniul artistic. Ele atrag o anumită parte din vizitatorii ce practică turismul cultural. [2, p. 126] Pentru menținerea tradițiilor locale se organizează mai multe concursuri și festivaluri atât la nivel raional, cât și internațional. Festivalul folcloric internațional "Duminica la Florii" se desfășoară timp de trei zile, fiind organizat de Primăriile satelor Văleni, Cășlița-Prut și Giurgiuilești și Secția Raională de Cultură Cahul, cu participarea reprezentanților din țările vecine. În a treia duminică a lunii mai este organizat Festivalul Etnofolcloric Internațional „Dulce floare de salcâm”, la care participă ansamblurile populare din satele de pe malul stâng și drept a râului Prut și reprezentanți din Ucraina.

Colective artistice activează în majoritatea localităților, aceasta demonstrând prezența și valorificarea tradițiilor populare. Cântecul și dansul popular în Văleni sunt promovate de colectivele folclorice "Vălenașii" și "Crăițele".

Răspândit inegal în teritoriu, potențialul turistic al satului Văleni se diferențiază de cel al localităților învecinate, iar gradul de atractivitate turistică este ridicat. Astfel, pe fondul unor amenajări tehnice și turistice, resursele naturale și antropice sunt valorificate prin tipurile de turism practicate: turism cultural, agroturism, ecoturism, turism științific, turism de afaceri și evenimente, de agrement etc.

Bibliografie

1. Căndea, Melinda, *Patrimoniu turistic al României* (Note de curs), București, 2012.
2. Sochircă Vitalie, Bejan Iurie, *Resurse turistice*, Chișinău, 2011.
3. <http://www.youtube.com/watch?v=daw7VJJpNqs> (accesat la 07.03.2016)
4. Hotărârea Guvernului nr. 209 din 23.04.1991 "Cu privire la crearea rezervației de stat "Prutul de Jos" <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=300137> (accesat pe 11.03.2016)